

HERMAN SCHROER
VAN MARDINK
NAAR LEEUWE
NAAR SCHROER

INHOUD

4 VOORWOORD

7 1 HET BEGIN VAN DE STAMBOOM

9 *VAN MARDINK NAAR LEEUWE NAAR SCHROER*

11 *DE EERSTE GENERATIES*

19 *EEN ECHTE PRUIS*

21 2 DE TAK GERRITDINA SCHROER (SCHOEMAKER)

26 *EEN VAGE HERINNERING*

33 3 DE TAK LUCAS SCHREUR

41 *MET EEN PLAKKE STOETE TEGEN DE ROGGEGARSTEN*

55 *DE VELTMAN-REIS*

75 4 DE TAK DERK JAN SCHROER

79 *IK HEB NOG EEN SCHILDERIJTJE THUIS*

84 *HET DAGELIJKSE BOERENLEVEN VAN DRIE GENERATIES ONDER ÉÉN DAK*

87 *ALS BOMEN PRATEN KONDEN*

113 5 DE TAK JAN HENDRIK SCHROER

116 *ACHT IS MEER AS DOEZEND*

122 *DE GRONDLEGGER VAN DE STAMBOOM: JAN SCHROER*

128 *EEN LEVEN MET DIABETES*

- 137** 6 DE TAK HENDRIKA JOHANNA
SCHROER (KLEINJANS)
- 140 *HARDE WERKERS EN VLOTTE PRATERS*
144 *BESCHADIGD DOOR DE OORLOG*
150 *PRATEN OVER HET BOERENLEVEN*
- 157** 7 DE TAK LAMBERT JAN SCHROER
- 160 *SCHAPENHOEDEN EN KRENTSTOETE ETEN*
- 183** 8 DE TAK HERMANNUS SCHROER
- 186 *ZORGELOOS EN STIPT*
195 *EEN MAN VAN WOORD EN DAAD*
- DE FAMILIE IN AMERIKA
- 197** 9 DE TAK AREND SCHREUR
- 201 *DE MEMOIRES VAN EDITH*
- 209** 10 DE TAK GEERD SCHREUR
- 215 *DE PIONIERS VAN DE FAMILIE*
227 *VAN SCHREUR NAAR OTTEN*
241 *LAMBERTUS SCHREUR: EEN MARKANTE PERSOONLIJKHEID*
- 257** 11 DE TAK GEESJE SCHREUR (KLEINJANS)
- 269** DANKWOORD

Ik heb nog een schilderijtje thuis

Herinneringen van Hermanna Johanna Bril-Schroer

“Mijn vader en moeder Derk Jan Schroer en Hendrikje Welink trouwden op 26 mei 1911. De eerste jaren woonden ze in een kippenschuur, omdat ze geen geld hadden om een huis te kopen.

Later hebben ze op dezelfde plek een huis gebouwd. Dat deed zijn jongere (half)broer Lambert Jan, samen met Roelof van den Berg uit Heemse. Het huis staat er nog steeds, op de grens van Ommen en Hardenberg. De familie Nijkamp woont er ook nog steeds. Ze hebben er nu een modern pluimveebedrijf. Mijn vader was een veeboer. Hij had zoals alle boeren in die tijd een paar koeien, wat varkens en nog wat kleinvee. Het was een kleine boerderij, waar alles met de hand moest gebeuren. Er was dus veel werk te doen. Toch konden vader en moeder niet leven van de opbrengsten van de boerderij alleen. Daarom was mijn vader ook nog melkrijder. Hij bracht de bussemelk van de boeren uit de omgeving naar de fabriek in Ommen. Zomer en winter, in weer en wind. Het was een keer zo koud dat onderweg zijn oren bevroren. Dat bleef je altijd zien.

Vader was een rustige, bedaarde man, die alles in zijn eigen tempo deed. Voor het inspannen van het paard van de melkwagen bijvoorbeeld, nam hij ruim de tijd. Dat werkte op de zenuwen van mijn moeder, die altijd druk in de weer was. Zo kon het gebeuren dat moeder met de kruiwagen alvast de melkbussen bij de boer weghaalde en naar de weg bracht, zodat vader sneller met de melk bij de fabriek was. Vader praatte ook niet veel. Ook daarin was moeder het tegenovergestelde. We waren, zoals iedereen op het platteland, arm. De huizen waren slecht en het vee en de mensen leefden onder één dak. Dat was natuurlijk niet altijd even fris. Zo kan ik mij nog wel herinneren dat er een keer een rat in de keuken liep. Wat ben ik toen vreselijk geschrokken! Mijn vader en moeder zijn beiden op hoge leeftijd gestorven en begraven op de begraafplaats aan de Scholtensdijk te Heemse.

Mijn kinderjaren

Mijn kinderjaren heb ik aan de Ommerweg doorgebracht. Ik ging in Rheezerveen naar school. Elke dag lopend er naar toe, op klompen. Dat was ongeveer een uur gaans. Als we dan langs de heidewerkers liepen, maakten die altijd grapjes naar ons. Ik ben acht jaar naar school gegaan. Daarna niet meer. De school had drie lokalen; dat was heel wat voor een plaatsje als Rheezerveen. Ik weet ook nog dat vader in het schoolbestuur heeft gezeten. Ik vond het mooi op school. Vooral lezen en tekenen. Ik mocht de boekjes van W.G. van der Hulst zelfs mee naar huis nemen en uiteraard heb ze ook allemaal gelezen. Ik heb nog een schilderijtje thuis,

*Foto links:
Hermannna aan
het melken.*

*Foto rechts:
Hermannna's
jeugdijaren.*

*Het schilderijtje
dat Hermannna
maakte toen zij
veertien jaar
oud was.*

dat ik heb gemaakt op 6 november 1936. Ik was toen 14 jaar oud. Ik ben daar natuurlijk erg trots en ook erg zuinig op. Taal vond ik ook wel mooi, maar aan rekenen had ik een hekel. Ik hield ook erg van zingen en kon het ook wel goed. Dat mag ik denk ik wel van mijzelf zeggen. Zo moesten we een keer op school psalm 104 zingen en niemand kon de wijs houden. De meester werd kwaad. Tenslotte mocht ik het voorzingen en toen lukte het wel. Thuis met vader en moeder hebben we ook vaak samen gezongen, soms met een mondorgel erbij. Met school zijn we ook een keer weggeweest, volgens mij met een bus, maar dat weet ik niet precies meer. We gingen ook niet zo ver weg, hoor. Het was naar een soort speeltuin, waar we als traktatie ranja kregen uit een melkbus.

Als je vroeger jarig was, kreeg je natuurlijk wel een cadeautje, zelfs al hadden we het niet breed. Ook kwamen er dan een paar kinderen spelen en kreeg je ranja. Dat was in die tijd het enige drinken dat er was voor kinderen. Spelletjes verzor en maakte je meestal zelf, van spullen die je vond in en om het huis. Iets kopen daar was geen geld voor. Je kreeg alleen iets wat je echt nodig had. Zo was ik altijd erg gelukkig als ik een paar nieuwe klompen kreeg. Wel kregen we elk jaar met sinterklaas een taaitaipop. Vader en moeder waren kerkse mensen. We moesten naar catechisatie en het kon zo koud of glad niet zijn, of we gingen zondags naar de kerk in Heemse. De kerk was eigenlijk ook de enige mogelijkheid om andere mensen te spreken. Dan werden ook de laatste nieuwtjes uitgewisseld. Door de week had je daar geen mogelijkheid en ook geen tijd voor.

Mijn jeugd

Toen ik zestien werd, kreeg ik een fiets, een nieuwe nog wel! Ik wist niet wat me overkwam, het was een geweldig geschenk; ik kon nu zelf overal komen. We hadden geen luxe, maar dat hebben we ook niet gemist. Als we weggingen, gingen we op de fiets overal naar toe. Zo ging ik op een avond naar Lutten, naar een avond van de jongens- en meisjesvereniging. Op die avond heb Jan Frederik leren kennen. Op 28 maart 1944 zijn we getrouwd en we gingen wonen aan de Esweg, in zijn ouderlijke woning. We hebben altijd ingewoond; dat was toen heel gewoon. We hebben vier kinderen gekregen; drie meisjes en één jongen. Helaas is onze tweede dochter op 36-jarige leeftijd overleden. Jan Frederik was boer, maar hij heeft ook gewerkt bij Niezink in de kolenhandel, vlak bij de Oelemolle. Ook heeft hij voor de IJsselcentrale palen bezorgd. Die werden gebruikt bij de aanleg van het bovengrondse elektriciteitsnetwerk. Voordat we getrouwd waren, heeft hij ook nog turf gestoken "op de wolf"; zo noemden we de streek rond ons ouderlijk huis.

De pioniers van de familie

VII.25 Geerd (George) Schreur; 1 februari 1845 – 24 februari 1929

Geerd Schreur is een man met een sterk christelijk karakter, die door iedereen wordt gerespecteerd om zijn eerlijkheid en harde werken. Hij wordt geboren in Wilsum in Duitsland en emigreert in 1892 met zijn vrouw Jennigje (16 juni 1844) naar Dakota, in Amerika. Later verhuist het gezin naar Minnesota, waar het een aantal jaar in graafschap Mille Lacs woont, op een boerderij 1,5 mijl ten zuiden van Pease.

Geerd Schreur staat bekend om zijn behulpzaamheid en gastvrijheid naar nieuwe kolonisten toe. Geerd onthaalt hen op het station, helpt ze met hun bezittingen en dieren uit de trein, neemt hen in huis en helpt hen de eerste weken en soms maanden, op weg in hun nieuwe vaderland. Deze gastvrijheid en de tijd die erin gaat zitten, wordt door de betreffende kolonisten nooit vergeten. Nieuwkomers worden in die tijd overigens vaker ondergebracht bij gastgezinnen. Vaak duurde zo iets tot het nieuwe gezin zelf een geschikte permanente woonplaats had gevonden.

Drama in de schuur

Jennigje overlijdt op 62-jarige leeftijd op 22 maart 1909. Ze laat een echtgenoot en zes volwassen kinderen na, waaronder de zwakzinnige Gerald (24 september 1874). Haar lichaam wordt begraven op de begraafplaats van Pease. Gerald woont op dat moment nog steeds bij zijn ouders. De dood van zijn moeder grijpt hem zo aan, dat hij bij thuiskomst van de begrafenis op 25 maart 1909 direct naar de schuur gaat en daar zelfmoord pleegt. Sommige familieleden, die hem na de begrafenis niet kunnen vinden en bang zijn dat hij zichzelf iets zal aandoen, gaan naar hem op zoek. Ze vinden hem nog levend. Gerald heeft een touw aan één van de dakspanten vastgemaakt en is van de trap van de schuur gesprongen. Zijn lichaam wordt snel losgemaakt en men probeert nog om zijn hart weer op gang te brengen. Tevergeefs. Gerald is dan 34 jaar. Ook zijn begrafenis vindt plaats in Pease.

Na het overlijden van Jennigje en Gerald hertrouwt Geerd. Later verhuist hij met zijn tweede vrouw naar het bejaardentehuis van Grand Rapids in Michigan, waar hij van ouderdom overlijdt. Hij wordt 84 jaar en 22 dagen en laat vijf kinderen na: Dena, John, Minnie, Bert en Manus. Hij wordt begraven in Pease.

*De familie
Schreur in 1890.
Achter van links naar
rechts: John, Gerrit,
Minnie, en Manus.
Voor van links naar
rechts: Dena Geerd,
Jennie en Lambertus.*

*Geerd en Jennie
Schreur Veurink.*

De Christian Reformed Church in Pease

Schrijver en datering van dit artikel onbekend

“Eind 1800 waren er plannen om een kerk te bouwen, ongeveer een mijl ten westen van het stadje Pease.” De fundering was al gelegd en ze waren al bezig met het frame, toen zich tien families vanuit Zuid-Dakota in de streek vestigden: de Hubers, de Timmers, de Anhouses, de Schreurs en nog zes anderen. Zij vonden de plaats waar de kerk werd gebouwd geen goede plek. Volgens hen was het beter om de kerk in de buurt van Pease te bouwen, dicht bij de stedelijke activiteiten en winkels. De nieuwkomers, vooral Geerd Schreur, voerden een actieve en agressieve campagne voor hun zaak. En ze wonnen. De kerk werd uiteindelijk gebouwd waar zij het graag wilden. Zo ontstond rond 1898 de Christian Reformed Church, een mooie grote houten kerk.

De eerste dominee van de kerk was dominee De Groot; hij was een echt stadsmens. Afgesproken werd dat hij een koe, een paard en wagen en tweehonderd dollar per jaar zou krijgen. Hij was een goede dominee, maar zijn vrouw kon helaas niet aarden in Pease. De dominee die na hem kwam, was dominee Filling, ‘vers’ van de Indianenmissie van Rehoboth, in New Mexico. Hij was een aardige, rustige man, maar bleef altijd een zwak voor de Indianen houden. Meer dan voor de Hollanders. Na drie jaar vertrok hij dan ook met zijn gezin weer richting de Indianen. De mensen uit Zuid-Dakota – die in de meerderheid waren – bevalen daarop een dominee uit hun herkomstgebied aan: dominee Myer. Hij kwam rond 1908 naar de streek. Dominee Myer bleek een zegen voor de kerk en bleef meer dan twintig jaar. Hij was niet bang om zijn gemeenteleden te vertellen wanneer hij dacht dat ze fout zaten en.. ze luisterden naar hem. Net als de meeste kerken uit die tijd, gebruikte ook de Christian Reformed Church van Pease alleen de moedertaal. Meyer preekte dus, net als alle anderen vóór hem, in het Nederlands. Onder Myers leiding groeide de kerk snel; er kwamen veel nieuwe leden naar de gemeente toe. Uit Sandstone, Hinckley, maar ook uit de oostelijke gemeentes. Al na korte tijd werd het nodig om een nieuw gedeelte aan te bouwen. De glas-in-loodramen daarvan – van onschatbare waarde – zijn er nog steeds. Meyer bleef uiteindelijk dertig jaar actief en had contact met alle kerken in de Mille Lac-Graafschap, waarvan de kerk van Pease de grootste was.

De Reformed Christian School van Pease, was in het begin onderdeel van de kerk. De school werd in 1915 opgericht en in datzelfde jaar gebouwd. De eerste meester was Herman Lunke, een fantastische man, die in het tweede jaar trouwde met Margaret Tolsma. Toen hij echter met kerst een reis naar Michigan maakte, kwam hij ziek terug. Zijn huis bleek bij thuiskomst bevroren en druk doende om alles weer in orde te krijgen, zakte hij in elkaar. De volgende dag overleed hij. Hij werd door iedereen erg gemist. In de laatste jaren van de oude school, had deze vijf meesters. De klassen werden echter te vol en alles was verouderd. Er brak zelfs brand uit. Het bericht daarvan verscheen op tv en kreeg als kop: ‘De brand van de Pre-Pease Christelijke School’. Besloten werd daarom om het schoolgebouw te vervangen. En zo geschiedde”.

Brieven van overzee

Onderstaand twee brieven die John Schreur (IX.194) schreef tijdens zijn WOII periode in Europa.

21 mei 1945

Liefhebbende familie,

Tijdens onze middagexercitie werd ons verteld dat onze zwijgplicht is opgeheven. We mogen nu dus weer over alles naar huis schrijven, over waar we overal geweest zijn overzee en wanneer. Ik begin maar met Laurel Miss en een korte beschrijving van de recente gebeurtenissen. Vind je het te saai, stop dan maar met lezen. Voel je niet verplicht!

Tijdens ons verblijf in de bossen van Laurel Miss hoorden we dat we zouden worden ingedeeld voor overzeese dienst. De grote vraag was alleen: waar en wanneer? We raapten onze spullen bij elkaar en in de namiddag van 26 juli 1943 stapten we op de troepentrein op de luchtmachtbasis van Laurel. Na behoorlijk wat oponthoud gingen we dan eindelijk op pad. We sliepen in de dagwagons. De volgende morgen waren we in Alabama. Tegen het donker waren we in New York. Op woensdagmorgen 28 juli kregen we een glimpje van Washington DC te zien. De Potomac rivier, het Washington Monument, Capitol Building. . . De stad oogde schoon en aantrekkelijk. We stapten over op een andere trein voor een kort ritje door New York City. De Normandië lag daar nog steeds op zijn kant in de haven. Van New York City gingen we naar Camp Shanks, New York. Daar kregen we de gebruikelijke 'overzeedruugs': lichamelijk onderzoek en vaccinatie. We kregen ook het advies om een maximale levensverzekering af te sluiten en nieuwe kleding te kopen.

Zaterdagnacht werden we dicht bij New York City afgezet. Kerr, ik en een aantal anderen namen een van de kampbussen en wilden zoveel mogelijk in korte tijd zien: Broadway (in het donker), Times Square, Stage Door Canteen en nog een aantal andere bezienswaardigheden. We gingen zelfs met de metro! Een oude neger liet ons zien hoe je voor een stuiver met z'n tweeën door het hekje kon. Wij waren kennelijk niet snel genoeg, want het lukte ons niet. Ik zal nooit vergeten dat de metro vol zat met soldaten - de meesten van ons in spiksplinternieuw uniform. Een modieus en keurig gekleed stelletje zat ons aan te kijken met een minderwaardige blik van: wat een sukkel, niet van ons niveau.

Foto links: Bert, John en Reka Schreur.

Foto rechts van links naar rechts: Herman, Helen, John, Mary en Bill Schreur, 1940.

Wist u dat het geslacht Schroer een eigen vennetje kent? En welke rol de familie Schroer heeft gespeeld bij de bouw van de kerk in het Amerikaanse Pease?

Deze en meer boeiende wetenswaardigheden vindt u in dit boek, dat een uitgebreide verzameling stamboomgegevens, levensverhalen, foto's en achtergrondinformatie bevat van het geslacht Schroer.

Het boek beschrijft niet alleen de geschiedenis van de Nederlandse familietak door de eeuwen heen, maar ook die van de tak die in de 19e eeuw naar Noord-Amerika en Canada emigreerde. Het geeft een beeld van de omstandigheden waarin de familie Schroer door de jaren heen woonde, leefde en werkte, en welke belangrijke gebeurtenissen er binnen de familie plaats vonden. De verhalen zijn bijna allemaal geschreven door de familieleden zelf. Dat zorgt voor een grote afwisseling in persoonlijke vertel- en schrijfstijlen. Alle teksten zijn los van elkaar te lezen, maar uiteraard vormen ze samen één geheel. Daarnaast zorgen de vele unieke foto's voor een prachtig tijdsbeeld.

Voor meer informatie en de gedetailleerde actuele stamboom van de familie Schroer, zie ook: www.hwschroer.nl

